

Initiatiefvoorstel

Verbeter de positie van ZZP'ers in Nijmegen



Initiatiefvoorstel aan de Raad

Jos Reinhoudt, GroenLinks Nijmegen
December 2012

Met dank aan de vele ZZP'ers in de stad
die meegedacht hebben over dit voorstel



Voorstel om te besluiten

Het college van B&W de volgende opdrachten te geven:

1. **Neem een vertegenwoordiger van de ZZP'ers op in de Economisch Raad** en kom met een voorstel om hieraan invulling te geven
2. **Versterk het contact tussen de gemeente en de ZZP-netwerken** door het organiseren van een bijeenkomst waarop afspraken gemaakt worden over de samenwerking tussen de gemeente en de ZZP-netwerken
3. **Bied meer starters begeleiding met Ik Start Smart** door de koppeling aan de topsectoren los te laten en het aantal trajecten te vergroten
4. **Bundel alle informatie op één website** of op een webpagina van de gemeentelijke website
5. **Formuleer bij inkopen en aanbestedingen 'ZZP-vriendelijk'** door bij omzeteisen en clustering van opdrachten uit te gaan van de mogelijkheden van de nieuwe aanbestedingswet en netwerken van ZZP'ers actief uit te nodigen in te schrijven
6. **Verleen volop medewerking aan de herbestemming van panden**
7. **Ga actief om met de sociale zekerheid van ZZP'ers** en ontwikkel hierop een samenhangende visie waarin elementen als de Bbz en broodfondsen terugkomen.

Inleiding

Het aantal ZZP'ers in Nijmegen is de afgelopen jaren enorm gestegen. Landelijk nam het aantal ZZP'ers in de afgelopen vijf jaar met 25 procent toe. Bij elkaar vormen ze een van de grootste bedrijven in onze stad. Sterke ZZP'ers zijn voor de lokale economie dus van enorm belang. Toch heeft de positie van ZZP'ers in Nijmegen de afgelopen jaren weinig politieke en bestuurlijke aandacht gekregen. Dit initiatiefvoorstel wil recht doen aan het belang van de vele ZZP'ers in Nijmegen.

ZZP'ers zijn er in soorten en maten. Sommigen vertalen teksten, geven les of maken films, anderen werken als consultant, metselaar, ICT'er of sociaal werker. Er zijn grote verschillen in ervaring, ambitie en inkomen. Er zijn ZZP'ers die zelfbewust ondernemer zijn geworden, vanwege de flexibiliteit en vrijheid die het ondernemerschap biedt, maar er zijn er ook die zich genoodzaakt zagen om voor zichzelf te beginnen omdat ze in loondienst nauwelijks aan werk komen.

De vele ZZP'ers hebben verschillende ambities, mogelijkheden en zorgen. Sommigen zijn vooral geïnteresseerd in erkenning van hun economische belang voor de stad, een betere zichtbaarheid en vindbaarheid, beschikbaarheid van geschikte werkruimtes en hulp bij financiering, anderen zijn vooral gebaat bij begeleiding in het ondernemerschap en een sociaal vangnet.

Dit initiatiefvoorstel beoogt de positie van alle ZZP'ers in de stad verbeteren, maar niet iedere ZZP'er zal evenveel baat hebben bij elke afzonderlijke maatregel. Daarnaast vinden we dat de belangrijkste partij om de positie van ZZP'ers te versterken uiteindelijk de ondernemers zelf zijn. Door goed ondernemerschap, een innovatief product en een klantgerichte houding kunnen zij hun marktpositie versterken en hun bedrijf tot bloei brengen. Dit initiatiefvoorstel richt zich uitsluitend op de zaken waarop de gemeente Nijmegen invloed heeft.

ZZP

ZZP staat voor Zelfstandige Zonder Personeel, maar dit is geen formeel-juridische aanduiding. De meeste ZZP'ers staan bij de Kamer van Koophandel ingeschreven als eenmanszaak. Veel ZZP'ers noemen zichzelf liever Zelfstandig Professional (ZP'er). Andere gangbare termen zijn freelancer of flexwerker. In opkomst is de hybride of parttime ondernemer, die een eenmanszaak combineert met een regulier dienstverband. In dit voorstel hanteren we de term ZZP'er.

1: Neem een vertegenwoordiger van de ZZP'ers op in de Economisch Raad

ZZP'ers verdienen een volwaardige plaats in het economische beleid van Nijmegen. Daarom zouden ze ook vertegenwoordigd moeten zijn in de Economische Raad. Daarin zitten nu nog uitsluitend vertegenwoordigers van grote organisaties. Omdat ZZP'ers geen overkoepelend netwerk in de stad hebben, kan het raadzaam zijn te werken met een wisselende zetel voor ZZP'ers in de Economische Raad. We vragen het college te komen met een voorstel voor uitwerking van dit punt.

2: Versterk het contact tussen de gemeente en de ZZP-netwerken

In Nijmegen bestaan verschillende grotere en kleinere netwerken van ZZP'ers. Door deze lokale netwerken in kaart te brengen en er regelmatig mee te overleggen kunnen het college en de Raad beter onderbouwde besluiten nemen over het ondernemersklimaat voor ZZP'ers. We vragen het college een bijeenkomst met deze netwerken te beleggen met als doel afspraken te maken over onderlinge samenwerking en de afstemming van gemeentelijk economisch beleid op de behoeften van ZZP'ers.

3: Bied meer starters begeleiding met Ik Start Smart

In de opstartfase zijn ZZP'ers het meest kwetsbaar. Een goede begeleiding vergoot de kans dat starters erin slagen ook op langere termijn commercieel succesvol te zijn. 'Ik Start Smart' is bij uitstek een instrument om deze begeleiding vorm te geven. In Ik Start Smart participeren naast de gemeente Nijmegen ook de Kamer van Koophandel en de provincie Gelderland. Het programma is succesvol: bij de starters die gebruik maakten van Ik Start Smart is tachtig procent na vijf jaar nog actief als ondernemer. Gemiddeld is dat slechts vijftig procent. Op dit moment is er in Nijmegen een wachtlijst om in aanmerking te komen voor een Ik Start Smart-traject. Tegelijkertijd zijn er plaatsen vrij die gereserveerd zijn voor starters in de topsectoren EMT, Health en semiconductors. We vragen het college de koppeling van een deel van de Ik Start Smart-trajecten aan het topsectorenbeleid los te laten. Verder vragen we het college binnen de begroting van het programma Economie te zoeken naar budget voor het verhogen van het aantal Ik Start Smart-trajecten, zodat de wachtlijst verdwijnt.

4: Bundel alle informatie op één website

ZZP'ers hebben te maken met een groot aantal verschillende instanties, zoals de belastingdienst, de Kamer van Koophandel, het Ondernemersplein en het ondernemersloket van de gemeente. Daarnaast zoeken ze informatie over ZZP-netwerken, subsidies, mogelijke opdrachtgevers (zoals inhuurgelderland.nl), broodfondsen en flexwerkplekken. We vragen het college al die online informatie te bundelen op een website of op een webpagina op de gemeentelijke website.

5: Formuleer bij inkopen en aanbestedingen 'ZZP-vriendelijk'

Bij inkopen door de gemeente vallen ZZP'ers vaak buiten de boot omdat ze niet kunnen voldoen aan de omzeteisen die in de aanbestedingen gesteld worden. Door aanbestedingen ZZP-vriendelijker te formuleren krijgen kleine bedrijven meer kans op de opdracht. Dit is ook de gedachte achter de nieuwe aanbestedingswet die op 30 oktober 2012 in Eerste Kamer de aangenomen is. De nieuwe wet verandert de proportionaliteit van omzeteisen bij aanbestedingen in het voordeel van kleine bedrijven. Ook marktversturende clusterings van opdrachten zouden minder vaak moeten voorkomen. We roepen het college op extra aandacht te besteden aan ZZP-vriendelijke aanbestedingsteksten en in aanbestedingsdocumenten samenwerkingsverbanden van ZZP'ers aan te moedigen om als collectief in te schrijven.

6: Verleen volop medewerking aan de herbestemming van panden

Zeker voor productiebedrijfjes is het vinden van een geschikte werklocatie lastig. Aan de andere kant dreigt in de stad leegstand van kantoor- en winkelpanden, en komen er in bijvoorbeeld het Waalfront panden vrij die mogelijk geschikt zijn voor kleine bedrijven. We roepen het college op voortvarend te werk te gaan op het moment dat een ZZP'er aangeeft een leegstaand pand te willen gebruiken.

7: Ga actief om met de sociale zekerheid van ZZP'ers

Door allerlei oorzaken kunnen ZZP'ers in een moeilijke financiële positie komen en het is voor ZZP'ers lastig zich te verzekeren tegen inkomstenverlies door ziekte of arbeidsongeschiktheid. In het Armoedeselement 2012 zegt het CBS dat onder de 'werkende armen' vooral de zelfstandig ondernemers risico lopen: bijna 14 procent van deze beroepsgroep is arm, en hun aandeel binnen de categorie werkende armen is in tien jaar tijd gegroeid van 42 procent (2001) naar 51 procent (2011).

De gemeente kan met het Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) op verschillende manieren financiële hulp bieden, bijvoorbeeld met begeleiding of een overbruggingskrediet. In de praktijk blijkt dat ZZP'ers die in de problemen raken doorgaans pas in een zeer laat stadium contact opnemen met de gemeente. Daardoor komt hulp vaak te laat.

ZZP'ers kunnen ook onderling zorgen voor een grotere inkomenszekerheid, bijvoorbeeld door het oprichten van broodfondsen. Broodfondsen zijn collectieven van ZZP'ers die onderling afspraken maken over het compenseren van inkomensverlies door ziekte of arbeidsongeschiktheid.

We vragen het college de oprichting van broodfondsen aan te moedigen en waar mogelijk belemmeringen weg te nemen. Verder vragen we het college actief te communiceren over de mogelijkheden die het Bbz ZZP'ers biedt. Ook vragen we het college een bredere visie te ontwikkelen op de sociale zekerheid van ZZP'ers in Nijmegen en vervolgens hierover met de Raad in debat te gaan.

Bijlage

Economische Raad

In de Economische Raad Nijmegen zitten vertegenwoordigers van bedrijfsleven, onderwijs, wetenschap en overheid uit Nijmegen en de regio. De ERN focust primair op kennis-economie.

http://www2.nijmegen.nl/content/1229220/nijmegen_stelt_economische_raad_in_voor_agenda_2020

ZZP-netwerken

Enkele ZZP-netwerken in Nijmegen:

- Open Coffee Nijmegen, <http://www.opencoffeenijmegen.nl/>
- Ondernemersnetwerk Nijmegen-Noord, <http://www.linkedin.com/groups?home=&gid=3548858>
- Ondernemend Wolfskuil
- De Waarmakerij, <http://waarmakerij.nl/>
- CVJO Nijmegen, <http://nijmegen.cvjo.nl/>
- Hubbels, <http://www.hubbels.net/>

Ik Start Smart

Gericht op begeleiding van startende ondernemers. <http://www.ikstartsmart.nl/gelderland/home>

Eén website

Een goed voorbeeld is de Amersfoortse website <http://www.zzpbv.nl/>. Hier staat een overzicht van lopende projecten, netwerken, workshops, nieuws enz, allemaal gericht op lokale zzp'ers.

Aanbesteden

De Eerste Kamer heeft op 30 oktober 2012 ingestemd met het wetsvoorstel Aanbestedingswet. Deze wet gaat in 2013 in en moet meer ondernemers een eerlijke kans geven op een overheidsopdracht.

<http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/aanbesteden/nieuwe-aanbestedingsregels>

Herbestemming panden

Dit idee kwam ook naar voren bij de Open Coffee in Dukenburg. Zie <http://bit.ly/12kCyhb>

Sociale zekerheid

Armoede onder ZZP'ers is recent veel in het nieuws geweest. Zie onder meer <http://www.zzp-nederland.nl/nieuws/69727-12-zzpers-leeft-onder-armoedegrens> en het Armoedesignalement van

het CBS: [http://www.cbs.nl/NR/rdonlyres/21B02627-A155-4E33-A660-](http://www.cbs.nl/NR/rdonlyres/21B02627-A155-4E33-A660-C12FBA856211/0/2012armoedesignalement.pdf)

[C12FBA856211/0/2012armoedesignalement.pdf](http://www.cbs.nl/NR/rdonlyres/21B02627-A155-4E33-A660-C12FBA856211/0/2012armoedesignalement.pdf)

Met dank aan

Voor dit initiatiefvoorstel is gebruik gemaakt van de suggesties van verschillende ZZP'ers, de werkgroep LinksGroen van GroenLinks Nijmegen en de Kennisbundel ZZP & de stad

(<http://www.zzpbv.nl/2012/04/kennisbundel-zzp-de-stad/>). Foto omslag: De Waarmakerij.